



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.025.03.2018



Anna Bogucka
Burmistrz Czyżewa
18-220 Czyżew, ul. Mazowiecka 34

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/027 Zmiany w systemie oświaty

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Czyżewie (zwany dalej: Urzędem), ul. Mazowiecka 34, 18-220 Czyżew
Kierownik jednostki kontrolowanej	Anna Bogucka, Burmistrz Czyżewa od 16 listopada 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Przygotowanie i wdrożenie zmian w systemie oświaty.2. Zmiany warunków lokalowych i organizacyjnych w związku z reformą oświaty.3. Współpraca z instytucjami przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016–2018 (do czasu zakończenia kontroli oraz ewentualnie okres wcześniejszy, jeżeli miał wpływ na kontrolowaną działalność).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Marek Ozga, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/135/2018 z 2 października 2018 r.

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm. Ustawa zwana dalej: ustawą o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prawidłowość i skuteczność realizacji przez Gminę Czyżew zadań wynikających z wprowadzenia zmian w systemie oświaty.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Wprowadzając nowy ustrój szkolny na terenie gminy, organ prowadzący rzetelnie i w wymaganych terminach przygotował i wdrożył zmiany warunków organizacyjnych funkcjonowania szkół podstawowych (dalej „SP”). Zapewnił warunki lokalowe na nie pogorszonym poziomie, odpowiednią kadre pedagogiczną oraz skutecznie zadbał, aby uczniowie zreorganizowanych szkół kontynuowali naukę w znanych sobie obiektach szkolnych i w odpowiednio wyposażonych salach lekcyjnych. Wszystkim uprawnionym uczniom zapewniono bezpłatne dowożenie do szkół. Organ prowadzący prowadził również adekwatną współpracę z podmiotami zaangażowanymi we wprowadzanie reformy oświaty.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie zmian w strukturze szkolnictwa na terenie gminy

Opis stanu
faktycznego

1.1. Gmina Czyżew realizowała w latach szkolnych 2016/2017–2017/2018 zadania oświatowe, wykorzystując do tego celu:

- a) w roku szkolnym 2016/2017 jedno przedszkole z sześcioma oddziałami dla 144 wychowanków, jeden punkt przedszkolny z oddziałem dla 25 wychowanków, trzy sześciolletnie szkoły podstawowe z 23 oddziałami dla 448 uczniów i trzema oddziałami przedszkolnymi dla 47 wychowanków oraz dwa gimnazja z dziewięcioma oddziałami dla 201 uczniów,
- b) w roku szkolnym 2017/2018 jedno przedszkole z sześcioma oddziałami dla 150 wychowanków, jeden punkt przedszkolny z oddziałem dla 25 wychowanków oraz trzy ośmioletnie szkoły podstawowe z 33 oddziałami dla 662 uczniów (w tym 146 uczniów wygaszanych gimnazjów) i trzema oddziałami przedszkolnymi dla 36 wychowanków.

W roku szkolnym 2018/2019⁴ Gmina Czyżew realizowała zadania oświatowe, prowadząc trzy 8-letnie szkoły podstawowe, jedno przedszkole i jeden punkt przedszkolny, w tym:

- Szkołę Podstawową w Czyżewie z 19 oddziałami dla 459 uczniów, utworzoną z dniem 1 września 2017 r. w wyniku przekształcenia Zespołu Szkół w Czyżewie, w skład którego wchodziły dotychczasowa 6-letnia SP i Gimnazjum⁵,
- Szkołę Podstawową w Rosochatem Kościelnym z dziewięcioma oddziałami dla 153 uczniów oraz jednym oddziałem przedszkolnym dla 25 wychowanków, utworzoną z dniem 1 września 2017 r. w wyniku przekształcenia Zespołu Szkół w Rosochatem Kościelnym, w skład którego wchodziły dotychczasowa 6-letnia SP i Gimnazjum⁶,
- Szkołę Podstawową w Dąbrowie Wielkiej z sześcioma oddziałami dla 76 uczniów oraz jednym oddziałem przedszkolnym dla 12 wychowanków, utworzoną z dniem 1 września 2017 r. w wyniku przekształcenia dotychczasowej 6-letniej SP⁷.

Na terenie Gminy Czyżew nie funkcjonowały inne szkoły i placówki oświatowe.

(dowód: akta kontroli str. 3,181)

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Dane według stanu na 30 września 2018 r.

⁵ Uchwała Rady Miejskiej Czyżewa Nr XXIV/182/17 z 28 sierpnia 2017 r.

⁶ Uchwała Rady Miejskiej Czyżewa Nr XXIV/183/17 z 28 sierpnia 2017 r.

⁷ Uchwała Rady Miejskiej Czyżewa Nr XXIV/184/17 z 28 sierpnia 2017 r.

Przeprowadzone przekształcenia w gminnej sieci szkół nie miały wpływu na zmianę miejsca nauki uczniów, ponieważ nowoutworzone szkoły funkcjonowały w tych samych obiektach, co przekształcane SP i gimnazja. (dowód akta kontroli str. 25-27)

Obsługę finansowo-księgową jednostek organizacyjnych Gminy Czyżew, w tym szkół i przedszkoli od 1 września 2016 r. powierzono pracownikom Urzędu⁸. Do ich zadań należało m.in. opracowywanie planów finansowych, ich bieżąca analiza i kontrola wykonania oraz prowadzenie ewidencji księgowej i sprawozdawczości. Szkoły we własnym zakresie wykonywały zadania związane z obsługą administracyjno-biurową.

(dowód: akta kontroli str. 19)

1.2. Gmina Czyżew w obowiązującym trybie i w wymaganym terminie podjęła działania zmierzające do reorganizacji sieci szkół.

1. 26 stycznia 2017 r. Rada Miejska w Czyżewie, stosownie do postanowień art. 206 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe⁹, podjęła uchwałę w sprawie projektu dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego¹⁰. W projekcie tym określono na okres od 1 września 2017 r. do 31 sierpnia 2019 r. m.in.: [1] plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę i granice ich obwodów; [2] plan sieci prowadzonych przez gminę klas dotychczasowych publicznych gimnazjów, prowadzonych w szkołach podstawowych i granice ich obwodów; [3] projekt planu sieci publicznych ośmioletnich szkół podstawowych i granic ich obwodów. Tekst uchwały zamieszczono na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Czyżewie oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu.
2. 30 stycznia 2017 r. Urząd przestał uchwałę do zaopiniowania Podlaskiemu Kuratorowi Oświaty w Białymstoku oraz wystąpił – na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych¹¹ – o opinię do NSZZ „Solidarność” Region Podlaski.
3. 1 lutego 2017 r. Urząd przekazał Kuratorowi Oświaty dodatkowe informacje, stanowiące uzupełnienie do podjętej uchwały, dotyczące: [1] aktualnej sieci szkół podstawowych i gimnazjów (składającej się z jednej SP w Dąbrowie Wielkiej i dwóch Zespołów Szkół w Rosochatem Kościelnym i w Czyżewie); [2] odległości z miejsca zamieszkania ucznia do szkoły (od 2,5 km SP w Dąbrowie Wielkiej do 11 km w Zespole Szkół w Czyżewie); [3] czasu dojazdu z miejsca zamieszkania ucznia do szkoły (od 8 do 30 min.); [4] zmianowości (w żadnej z przekształcanych szkół nie przewidywano nauki na zmiany); [5] miejsca realizacji obowiązku szkolnego (dotychczasowe szkoły – bez zmian lokalizacji); [6] liczby uczniów w szkołach po zmianie (68 SP w Dąbrowie Wielkiej, 147 w SP w Rosochatem Kościelnym i 468 w SP w Czyżewie) oraz [7] liczby nauczycieli w poszczególnych szkołach po zmianach (10 w SP w Dąbrowie Wielkiej, 17 w SP w Rosochatem Kościelnym i 39 w SP w Czyżewie).
4. 16 lutego 2017 r. Urząd otrzymał od Podlaskiego Kuratora Oświaty pozytywną opinię do przedłożonej uchwały w sprawie projektu dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego, w której stwierdzono, że projektowana gminna sieć szkół „(...) jest zgodna z prawem i zapewnia możliwość realizacji obowiązku szkolnego”. Jednocześnie Kurator Oświaty zalecił, jak zaznaczył poza zakresem opinii, aby wykreślić z przedstawionej uchwały zapisy o sposobie przekształceń dotychczasowych szkół podstawowych i gimnazjów w ośmioletnie szkoły podstawowe oraz zapisy dotyczące sieci przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, jako wykraczające poza zakres określony w art. 206 ustawy wprowadzającej. Burmistrz Czyżewa wyjaśniła, że zgłoszone uwagi uwzględniono w treści uchwały w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego.

⁸ Uchwała Rady Miejskiej w Czyżewie nr X/76/15 z 21 grudnia 2015 r. w sprawie organizacji wspólnej obsługi finansowej jednostek organizacyjnych Gminy Czyżew zaliczonych do sektora finansów publicznych.

⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 60, ze zm. Ustawa zwana dalej: ustawą wprowadzającą.

¹⁰ Uchwała Rady Miejskiej w Czyżewie Nr XIX/149/17 z 26 stycznia 2017 r.

¹¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 1881, ze zm.

5. 9 lutego 2017 r. Urząd otrzymał pozytywną opinię Komisji Organizacji Międzyzakładowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Białymstoku do przedmiotowej uchwały.
6. 24 marca 2017 r., tj. przed upływem terminu określonego w art. 210 ustawy wprowadzającej, Rada Miejska w Czyżewie podjęła uchwałę w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego¹². Przyjęte w uchwale rozwiązania uwzględniały w całości uwagi zgłoszone przez Kuratora Oświaty, tym samym zyskując pozytywną opinię Kuratora (art. 210 ust. 2 ustawy wprowadzającej). Tekst uchwały upubliczniono na stronach internetowych BIP Urzędu¹³.
7. 28 sierpnia 2017 r. Rada Miejska w Czyżewie, przed upływem terminu wyznaczonych postanowieniami art. 191 ust. 2 ustawy wprowadzającej (30 listopada 2017 r.), podjęła trzy uchwały w sprawach stwierdzenia przekształceń dotychczas prowadzonych placówek w ośmioletnie szkoły podstawowe¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 4-18, 20-27, 277-278)

1.3. Na terenie Gminy Czyżew nie funkcjonowały szkoły publiczne prowadzone przez osoby fizyczne i osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego. Nie było też szkół niepublicznych.

(dowód: akta kontroli str. 3, 181)

1.4. W okresie objętym kontrolą społeczność lokalna i środowisko nauczycielskie nie zgłaszały do Urzędu skarg i wniosków związanych z wprowadzaniem zmian w oświacie. Analiza portali społecznościowych oraz stron internetowych Urzędu i BIP wykazała, że na terenie Gminy Czyżew nie występowały problemy społeczne związane z wprowadzanymi zmianami ustroju szkolnego. Burmistrz Czyżewa stwierdziła, że było to wynikiem upubliczniania założeń reformy oświatowej (na stronach internetowych szkół przygotowano dla rodziców informacje o prowadzonych przekształceniach) oraz przeprowadzonej akcji informacyjnej. Dane na temat przekształceń gminnej sieci szkół były omawiane przez ich dyrektorów na zebraniach z rodzicami uczniów. Dodała, że przy podejmowaniu uchwał dotyczących reformy oświaty obecni byli radni i sołtysi z terenu Gminy. Nie wnosili oni w trakcie prac żadnych uwag i wniosków.

(dowód: akta kontroli str. 28-56)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie przygotowanie i wdrożenie zmian w strukturze szkolnictwa na terenie Gminy. Stosownie do obowiązujących przepisów i w wyznaczonych terminach przekształcono istniejące szkoły i zespoły szkół w ośmioletnie szkoły podstawowe. Wprowadzone zmiany nie ograniczyły dostępności do szkół dzieciom i młodzieży.

OBSZAR

2. Wdrożenie zmian w systemie oświaty na terenie gminy

Opis stanu
faktycznego

2.1. W roku szkolnym 2016/2017 Gmina Czyżew przygotowała na potrzeby dzieci uczących się (łącznie w 32 oddziałach) 38 sal lekcyjnych. Współczynnik zmianowości, liczony jako stosunek liczby oddziałów do liczby pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia dydaktyczno-wychowawcze¹⁵, wszystkich szkół gminnych wynosił w tym czasie 0,84 (0,90 w Zespołach Szkół w Czyżewie i Rosochatem Kościelnym oraz 0,57 w SP w Dąbrowie Wielkiej).

¹² Uchwała Rady Miejskiej w Czyżewie nr XXI/158/17 z 24 marca 2017 r.

¹³ <http://www.biuletyn.net/nt-bin/start.asp?podmiot=czyzewosada/&strona=14&typ=podmenu&typmenu=14&menu=119&id=133&str=1>

¹⁴ Odpowiednio uchwały nr XXIV/182/17, XXIV/183/17 i XXIV/184/17, stwierdzające przekształcenie Zespołu Szkół w Czyżewie w Ośmioletnią Szkołę Podstawową im. Szarych Szeregów w Czyżewie, Zespołu Szkół w Rosochatem Kościelnym – w ośmioletnią Szkołę Podstawową w Rosochatem Kościelnym i sześcioletniej Szkoły Podstawowej w Dąbrowie Wielkiej – w ośmioletnią Szkołę Podstawową w Dąbrowie Wielkiej.

¹⁵ Stosownie do postanowień § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. Nr 46, poz. 432, ze zm.).

Warunki lokalowe kształcenia uczniów z terenu Gminy po wprowadzeniu reformy oświaty nie uległy pogorszeniu. W trzech nowoutworzonych szkołach przygotowano w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 odpowiednio 38 i 39 sal lekcyjnych na potrzeby dzieci uczących się w 33 i 34 oddziałach. Współczynnik zmianowości w ciągu dwóch lat szkolnych 2017/2018 i 2018/2019, od czasu wprowadzenia reorganizacji, utrzymywał się dla wszystkich szkół gminnych na niezmiennym poziomie i wynosił 0,87 w roku¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 3, 57-63, 66-121, 279)

Analiza arkuszy organizacyjnych szkół prowadzonych przez Gminę w latach szkolnych 2016/2017–2018/2019 wykazała, że liczba pomieszczeń przygotowanych na potrzeby uczniów umożliwia prowadzenie zajęć dydaktyczno-wychowawczych bez konieczności prowadzenia zajęć lekcyjnych w systemie zmianowym. (dowód: akta kontroli str. 122-180)

Urząd nie posiada dokumentacji dotyczącej analizy wpływu wdrażanej reformy oświatowej na warunki lokalowe kształcenia uczniów. Nie dysponuje również dokumentacją, jakie działania podjęto w prowadzonych szkołach w celu zapewnienia od 1 września 2017 r. odpowiednich warunków do nauczania przedmiotów wchodzących w VII i VIII klasach (tj. fizyki, chemii, biologii, geografii i drugiego języka obcego). Burmistrz Czyżewa wyjaśniła, że w trakcie przygotowywania i wdrażania reform oświaty spotykała się wielokrotnie z dyrektorami prowadzonych szkół. Wszystkie spotkania miały charakter roboczy i dlatego ich nie dokumentowano. Stwierdziła też, że podczas spotkań szczegółowo omawiano i prezentowano stopień przygotowania szkół do reorganizacji. Dodała, że na każdym etapie organ prowadzący posiadał niezbędny zasób informacji o warunkach lokalowych, niezbędnych salach lekcyjnych, niezbędnych działaniach na rzecz skutecznego wdrożenia planowanych zmian. (dowód: akta kontroli str. 183-185)

Z informacji uzyskanych od dyrektorów trzech szkół podstawowych¹⁷ prowadzonych przez Gminę wynika, że w żadnej ze szkół nie wystąpiły trudności lokalowe związane z kształceniem uczniów w nowej szkole i koniecznością wygospodarowania nowych pomieszczeń.

We wszystkich przypadkach ośmioletnia szkoła podstawowa została utworzona w budynku, w którym mieściły się poprzednio sześcioletnia szkoła podstawowa i gimnazjum (SP w Czyżewie i SP w Rosochatem Kościelnym) lub dotychczasowa sześcioletnia szkoła podstawowa (SP w Dąbrowie Wielkiej). W efekcie żaden z uczniów nie zmienił budynku szkolnego. Wszystkie zajęcia prowadzone były w tych samych budynkach i uczniowie nie byli zmuszeni do przechodzenia w ciągu dnia na zajęcia lekcyjne między różnymi obiektami szkolnymi. Dyrektorzy SP w Czyżewie i Rosochatem Kościelnym stwierdzili, że wykorzystując istniejącą bazę lokalową zapewnili wszystkim uczniom w latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 dostęp do odpowiednich rodzajów pomieszczeń, w tym sal lekcyjnych – polonistycznej, matematycznej, historycznej, biologicznej, fizycznej, geograficznej, chemicznej oraz informatycznej. Wykorzystali do tego celu istniejące pomieszczenia, sukcesywnie zwalniane przez wygaszane szkoły gimnazjalne. Dyrektor SP w Dąbrowie Wielkiej stwierdził natomiast, że w związku z reformą oświatową w roku szkolnym 2018/2019 z pięciu do sześciu zwiększyła się liczba funkcjonujących w szkole oddziałów. W związku z tym zaszła konieczność wygospodarowania jednej dodatkowej sali lekcyjnej. Pozyskano ją po przeniesieniu biblioteki szkolnej, zajmującej dwie mniejsze sale, do jednej większej.

Wszyscy dyrektorzy zapewnili również, że kształcenie uczniów na etapie edukacji wczesnoszkolnej prowadzone było we wcześniej wyodrębnionych pomieszczeniach, a wszystkim uczniom umożliwiono korzystanie z biblioteki szkolnej, świetlicy oraz sal gimnastycznych¹⁸. W ocenie dyrektorów wdrożona reforma nie miała istotnego wpływu na funkcjonowanie uczniów w prowadzonych przez nich placówkach.

¹⁶ Współczynnik zmianowości liczony dla każdej ze szkół prowadzonych przez Gminę Czyżew wynosił 0,90 w SP w Czyżewie i Rosochatem Kościelnym oraz 0,71 w SP w Dąbrowie Wielkiej w roku szkolnym 2017/2018 oraz 0,86 w SP w Czyżewie, 0,90 w SP w Rosochatem Kościelnym i 0,75 w SP w Dąbrowie Wielkiej w roku szkolnym 2018/2019.

¹⁷ Informacja pozyskana w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

¹⁸ W SP w Czyżewie, do której uczęszczało najwięcej uczniów (średnio 460 w roku szkolnym), przygotowano na potrzeby uczniów dwie sale gimnastyczne i jedną halę sportową.

Z przekazanych informacji wynika także, że w celu zapewnienia w roku szkolnym 2017/2018 odpowiednich warunków do nauczania przedmiotów wchodzących w VII i VIII klasach (tj. fizyki, chemii, biologii, geografii, drugiego języka obcego) w SP Czyżewie i w Rosochatem Kościelnym wykorzystano pomieszczenia i kadre pedagogiczną wygaszanych gimnazjów oraz zakupiono odpowiednie podręczniki szkolne. W SP w Dąbrowie Wielkiej zatrudniono natomiast nowych nauczycieli (chemii i języka niemieckiego), wykorzystano kwalifikacje posiadanej kadry pedagogicznej (biologa), a także dofinansowano studia podyplomowe zatrudnionych nauczycieli (na kierunkach fizyka, geografia i wiedza o społeczeństwie). Podejmowane przez dyrektorów szkół działania, w ich ocenie, „(...) nie wymagały szczególnych nakładów finansowych”.

(dowód: akta kontroli str. 180-200)

W dokumentacji Urzędu nie ma potwierdzenia o sprawdzeniu przez organ prowadzący stanu przygotowania szkół podstawowych do nauczania w roku szkolnym 2017/2018 przedmiotów wchodzących w VII i VIII klasach, gdyż – jak wyjaśniła Burmistrz Czyżewa – w przedkładanych arkuszach organizacyjnych i w trakcie spotkań z dyrektorami szkół nie informowano organu prowadzącego o zagrożeniach w nauczaniu tych przedmiotów.

(dowód: akta kontroli str. 183-186)

Reorganizacja gminnej sieci szkół nie miała wpływu na sieć przedszkoli i oddziałów przedszkolnych funkcjonujących w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę. Po 1 września 2017 r. żaden z oddziałów nie został zlikwidowany (nadal funkcjonowały one przy SP w Rosochatem Kościelnym i w Dąbrowie Wielkiej). Utrzymano Przedszkole w Czyżewie z oddziałami zerowymi, funkcjonującymi w pomieszczeniach wynajmowanych od SP w Czyżewie oraz jednooddziałowy punkt przedszkolny w Rosochatem Kościelnym, do którego uczęszczało 23 wychowanków.

(dowód: akta kontroli str. 3, 181)

2.2. Analiza treści uchwał w sprawie dostosowania gminnej sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego wykazała, że granice obwodów poszczególnych szkół podstawowych określono z uwzględnieniem zasady zawartej w art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe¹⁹, tj. droga dziecka z domu do szkoły nie powinna przekraczać:

- 3 km – w przypadku uczniów klas I – IV szkół podstawowych,
- 4 km – w przypadku uczniów klas V – VI szkół podstawowych.

Analiza arkuszy organizacyjnych szkół prowadzonych przez Gminę wykazała jednak, że w roku szkolnym 2016/2017²⁰ prawo do bezpłatnego dowozu, z uwagi na przekroczenie limitów odległości określonych w art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty²¹, przysługiwało 206 uczniom i gimnazjalistom²², w tym:

- 72 uczniom klas I – IV, których droga do szkoły wynosiła powyżej 3 km i do 5 km,
- 30 uczniom klas V – VI, których droga do szkoły wynosiła od 4 do 5 km,
- 42 gimnazjalistom, których droga do szkoły wynosiła od 4 do 5 km,
- 62 uczniom i gimnazjalistom zamieszkałym w odległości powyżej 5 i do 10 km (odpowiednio 40 uczniom i 22 gimnazjalistom).

(dowód: akta kontroli str. 122-130, 141-150, 169-174)

Stosownie do postanowień art. 32 ust. 5 i 6 oraz art. 39 ust. 3 i 4 Prawa oświatowego, wszystkim uprawnionym uczniom zapewniono bezpłatny dowóz do obiektów szkolnych. Gmina nie posiadała własnych środków transportu do przewozu dzieci, a zatem usługę tę powierzono prywatnej firmie (wybranej w trybie przetargu nieograniczonego). Przyjęty system dowożenia uczniów do szkół spowodował, że nie było konieczności finansowania kosztów dojazdu do szkół środkami komunikacji publicznej. Z prawa do bezpłatnego

¹⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 996, ze zm. Ustawa zwana dalej: Prawem oświatowym.

²⁰ Według stanu na 30 września 2016 r.

²¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, ze zm.

²² Dotyczyło to uczniów i gimnazjalistów z Zespołu Szkół w Czyżewie i Rosochatem Kościelnym (uczniowie SP w Dąbrowie nie korzystali z dowozu z uwagi na odległość do obiektu szkolnego poniżej 3 km).

przewozu²³ w roku szkolnym 2016/2017 skorzystało 192 uczniów i gimnazjalistów, w tym wszyscy 72 uprawnieni uczniowie klas I – IV, 28 z 30 uprawnionych uczniów klas V – VI, 30 z 42 gimnazjalistów oraz wszystkim 62 uczniom i gimnazjalistom zamieszkałym w odległości powyżej 5 i do 10 km od obiektów szkół, do których uczęszczali²⁴. W przypadku 10 uczniów²⁵ Gmina, pomimo funkcjonującego systemu bezpłatnego dowozu, sfinansowała na wniosek ich rodziców koszty dowozu i opieki w czasie transportu pojazdem prywatnym²⁶. Burmistrz Czyżewa wyjaśniła, że: „dowóz dotyczył dzieci zamieszkałych poza obrębem wsi na tzw. koloniach, gdzie brak jest możliwości zorganizowania dojazdu autobusu szkolnego, a dojście dzieci do wyznaczonych przystanków zajęłoby dłuższą drogę niż dowóz przez rodziców.” (dowód: akta kontroli str. 75, 86, 105, 186, 201-205, 218-219)

Po reorganizacji sieci szkół obwody szkolne SP w Czyżewie i SP w Rosochatem Kościelnym odpowiadały w całości obwodom przekształcanych sześciolletnich szkół podstawowych i likwidowanych gimnazjów. Istniejący system dowożenia uczniów nie wymagał oznakowania szlaków komunikacyjnych, wydłużenia tras, przygotowania miejsc lub budowy nowych wiat przystankowych, budowy chodników czy zakupu dodatkowych usług transportowych u przewoźnika realizującego na zlecenie Gminy dowóz dzieci do szkół (wprowadzenia dodatkowych kursów używanych środków transportu, zwiększenia liczby taboru lub kierowców oraz opiekunów dowożonych dzieci).

W 2016 roku wydatki Gminy Czyżew związane z bezpłatnym dowożeniem dzieci i uczniów do prowadzonych placówek oświatowych wyniosły 459,7 tys. zł, z czego 421 tys. zł stanowiło wynagrodzenie wybranego przewoźnika, 17,4 tys. zł refundacja dowozów transportem prywatnym, a 21,4 tys. zł pozostałe koszty. Reorganizacja gminnej sieci szkół nie spowodowała wzrostu kosztów realizacji tego zadania. W 2017 roku wydatki te zmniejszyły się o 19 tys. zł (tj. o 4,1%) do 440,7 tys. zł (418,8 tys. zł wynagrodzenia przewoźnika, 15,7 tys. zł refundacja dowozu transportem prywatnym i 6,2 tys. zł pozostałe koszty), głównie w wyniku zmniejszenia pozostałych kosztów przeznaczonych na finansowanie wycieczek, wyjazdów na konkursy i zawody sportowe. Na koniec września 2018 roku wynosiły one 321,8 zł i stanowił 83,6% planowanych wydatków na ten cel (385 tys. zł – 302,9 tys. zł tytułem wynagrodzenia przewoźnika, 8,1 tys. zł refundacja dowozu transportem prywatnym i 10,8 tys. zł pozostałe koszty).

(dowód: akta kontroli str. 201, 203-209, 218-219)

2.3. W roku szkolnym 2016/2017 w trzech szkołach prowadzonych przez Gminę zatrudniano 68 nauczycieli na 60,68 etatu (w tym 16 w niepełnym wymiarze czasu pracy) oraz 14 pracowników administracyjno-usługowych na pełnym etacie (osiem sprzątaczek, po dwie sekretarki i kucharki oraz po jednej osobie na stanowisku woźnego i intendenta)²⁷.

(dowód: akta kontroli str. 65,73, 78, 220-221, 280-282)

Wprowadzona reforma oświaty nie miała wpływu na poziom zatrudnienia w szkołach gminnych. Przyjęty model reorganizacji, polegający na włączeniu istniejących gimnazjów do nowotworzonych szkół podstawowych spowodował, że – stosownie do postanowień art. 236 ust. 1 ustawy wprowadzającej – wszyscy pracownicy dotychczasowych gimnazjów w Zespole Szkół w Czyżewie i Rosochatem Kościelnym stali się nauczycielami powstałych ośmioletnich szkół podstawowych.

²³ Trzy kursy dziennie (jeden poranny oraz dwa popołudniowe) na każdej z 10 wytyczonych tras na obszarze Gminy o długości od 8 km do 32 km.

²⁴ Gmina zapewniła też bezpłatny transport i opiekę rodzicom lub opiekunom dzieci niepełnosprawnych (na ich wniosek), realizujących obowiązek szkolny w specjalistycznych placówkach oświatowych, zlokalizowanych poza terenem gminy (trzech uczniów do Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Kostrach Noskach w Gminie Nowe Piekuty, w Perkach Karpiach w Gminie Sokoly oraz pięciu uczniów do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego SP w Długoborzu w Gminie Zambrów).

²⁵ W kolejnych latach szkolnych z tej formy skorzystało po siedmiu uczniów.

²⁶ Pomiaru odległości miejsca zamieszkania od obiektów szkolnych dokonała komisja złożona z pracowników Urzędu, a dyrektorzy SP potwierdzali co miesiąc liczbę dni zajęć, w których brali udział uczniowie.

²⁷ Obsługę finansowo-rachunkową prowadził Urząd Miejski w Czyżewie.

Po 1 września 2017 r. stan kadry kierowniczej szkół gminnych nie uległ zmianie. We wszystkich szkołach zatrudniona była osoba na stanowisku dyrektora²⁸, a w SP w Czyżewie dodatkowo dwie na stanowisku wicedyrektorów i jedna – kierownika świetlicy.

W latach szkolnych 2017/2018–2018/2019²⁹ do 71 wzrosła natomiast liczba zatrudnionych nauczycieli (o trzy osoby, tj. o 4,4%), a liczba pracowników administracyjno-obslugowych pozostała na niezmiennym poziomie. Ogólna liczba etatów nauczycielskich wzrastała stopniowo – z 60,68 w roku szkolnym 2016/2017 do 61,98 w roku szkolnym 2017/2018 i do 62,21 w roku szkolnym 2018/2019. W latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 w pełnym wymiarze pensum pracowało odpowiednio 54 i 56 nauczycieli, a pozostali (kolejno 17 i 15 nauczycieli) zatrudnionych było w niepełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: akta kontroli str. 84, 89, 97, 220-221, 223-224)

Po wdrożeniu reformy oświaty pięciu nauczycieli (z 71 zatrudnionych) łączyły etaty w dwóch szkołach. Dotyczyło to dwóch nauczycieli SP w Rosochacie Kościelnym (anglisty i germanisty), pracujących jednocześnie w SP w Dąbrowie Wielkiej oraz trzech nauczycieli, łączących etat z pracą w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Czyżewie (polonista i nauczyciel chemii) oraz w Gminnym Przedszkolu w Czyżewie (anglista). Burmistrz Czyżewa wyjaśniła, że nie nakładała na te osoby obowiązku podjęcia pracy w innej szkole, celem uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć³⁰, wydanego w trybie art. 220 ust. 1 pkt 3 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe w związku z art. 22 ust. 1 zdanie drugie Karty Nauczyciela. Stwierdziła, że z posiadanych informacji wynikało, że nauczyciele ci z inicjatywy własnej podjęli pracę w innej szkole. Dobrowolnie też podpisali indywidualną umowę z dyrektorem nowej szkoły, za zgodą dyrektora jednostki, która była jego głównym miejscem pracy.

(dowód: akta kontroli str. 122-180, 187, 222)

W związku z reorganizacją gminnej sieci szkół, na podstawie art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela³¹, rozwiązano stosunek pracy z jedną nauczycielką edukacji wczesnoszkolnej³². W okresie wypowiedzenia osoba ta skorzystała z przysługującego jej prawa do przejścia na emeryturę, stosownie do przepisu art. 87 ust. 2 powołanej ustawy. Koszt odprawy tej osoby ustalono stosownie do art. 20 oraz art. 87 ust. 2 cytowanej ustawy, tj. jako sześciokrotność wynagrodzenia zasadniczego oraz w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia ostatnio pobieranego w szkole będącej podstawowym miejscem pracy. Odprawę w wysokości 31,3 tys. zł sfinansowano z budżetu Gminy. Burmistrz Czyżewa nie wnioskowała do Ministra Edukacji Narodowej o przyznanie środków z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na sfinansowanie kosztów zwolnień nauczycieli, bowiem posiadała w budżecie Gminy nadwyżki wpływów na finansowanie bieżących zadań oświatowych nad wydatkami bieżącymi na zadania subwencionowane.

(dowód: akta kontroli str. 225-229)

2.4. W latach 2016 i 2017 wydatki budżetu Gminy Czyżew na realizację zadań oświatowych nie uległy istotnym zmianom i utrzymywały się na poziomie odpowiednio 7.112,7 tys. zł i 7.487,4 tys. zł (wzrost o 374,7 tys. zł, tj. o 5,3%). W 2018 roku zaplanowano na ten cel 8.217,1 tys. zł, tj. o 1.104,4 tys. zł (o 15,5%) więcej niż wydatkowano w 2016 roku i o 729,7 tys. zł (o 9,7%) więcej niż w 2017 roku. Do końca III kwartału 2018 roku wykorzystano 5.922,6 tys. zł, co stanowiło 72,1% planowanych środków.

Z budżetu Gminy w okresie objętym kontrolą sfinansowano głównie realizację zadań bieżących w kwotach odpowiednio 7.088,1 tys. zł w 2016 roku, 7.487,4 tys. zł w 2017 roku i 5.893,8 tys. zł do końca września 2018 roku, co stanowiło kolejno 99,7%, 100% i 99,5%

²⁸ Powierzenie im obowiązków nastąpiło na podstawie zarządzeń Burmistrza Czyżewa.

²⁹ Zatrudniono nauczyciela chemii i języka niemieckiego do SP w Dąbrowie Wielkiej oraz nauczyciela edukacji dla bezpieczeństwa w SP w Rosochacie Kościelnym.

³⁰ Nakaz wydany w trybie art. 220 ust. 1 pkt 3 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe w związku z art. 22 ust. 1 zdanie drugie Karty Nauczyciela.

³¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 967, ze zm.

³² Równoległe prowadzona kontrola NIK w SP w Czyżewie wykazała, że procedurę zwolnienia nauczycielki przeprowadzono prawidłowo.

środków wykorzystanych w tym czasie na oświatę. Wydatki majątkowe w 2016 roku wyniosły 24,6 tys. zł, a w 2018 roku – 28,8 tys. zł³³. (dowód: akta kontroli str. 230-231)

Gmina w latach 2016–2018 (do zakończenia kontroli) otrzymała z budżetu państwa subwencję oświatową wynoszącą kolejno 6.095,4 tys. zł, 6.257,6 tys. zł i 5.398,7 tys. zł (z planowanych na 2018 rok 6.380,2 tys. zł). Wydatki bieżące poniesione w tym czasie na zadania subwencyjowane wynosiły odpowiednio 5.696,7 tys. zł, 5.944,5 tys. zł i 4.670,1 tys. zł (z planowanych na 2018 rok 6.637,3 tys. zł). Relacja uzyskanej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej do wydatków bieżących na zadania subwencyjowane stanowiła kolejno 107%, 105,3% i 115,6%. Wyjaśniając przyczyny utrzymywania się nadwyżek środków subwencji nad wydatkami na zadania subwencyjowane, Skarbnik Gminy stwierdziła, że wynika to z oszczędności powstałych z finansowania kosztów obsługi finansowej (sprawowanej bezpłatnie przez Urząd), drobnych napraw i remontów wykonywanych przez pracowników gospodarki komunalnej, czy też kosztów administracyjno-obługowych (poprzez optymalizację zatrudnienia w szkołach). (dowód: akta kontroli str. 232-237, 255-257)

Zadania oświatowe realizowane przez Gminę w latach 2016–2018 – oprócz subwencji oświatowej – sfinansowano środkami dotacji celowych w wysokości wynoszącej w kolejnych latach 429,6 tys. zł, 528,7 tys. zł i 383,9 tys. zł (z przyznanych w 2018 roku 436,6 tys. zł)³⁴ oraz środkami własnymi wynoszącymi odpowiednio 587,7 tys. zł, 701,1 tys. zł i 140 tys. zł (do końca września 2018 roku). (dowód: akta kontroli str. 230-231)

Pozyskane środki dotacji celowych na zadania bieżące wykorzystano m.in. na:

- wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe – 51,3 tys. zł w 2016 roku, 86,3 tys. zł w 2017 roku i 68,7 tys. zł do końca września 2018 roku),
- zakup nowości wydawniczych (książek niebędących podręcznikami do bibliotek szkolnych), na co wydatkowano 12 tys. zł w 2018 roku,
- Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, w ramach którego w 2017 roku za 6,5 tys. zł zakupiono nowości czytelnicze, w tym lektury szkolne,
- program Aktywna tablica, w ramach którego w 2017 roku wydatkowano 14 tys. zł na zakup monitorów interaktywnych,
- wyposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej, na co przeznaczono 6,2 tys. zł. (dowód: akta kontroli str. 288-302)

Średnie wydatki bieżące na zadania oświatowe przypadające na jednego ucznia w Gminie wynosiły: 9.128,95 zł w 2016 roku, 9.467,98 zł w 2017 roku, a na 2018 roku są przewidywane w wysokości 9.967,38 zł³⁵. (dowód: akta kontroli str. 258-273)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W Gminie zreorganizowano sieć szkół stosownie do założeń reformy oświaty. Skutecznie wprowadzono zmiany w strukturze szkół i zatrudnieniu kadry pedagogicznej. Wszystkim uczniom umożliwiono naukę w niezmiennych obiektach szkolnych, w odpowiednich klasach lekcyjnych, utrzymując warunki kształcenia na niepegorszonym poziomie w stosunku do stanu sprzed reformy. Uprawnionym uczniom zapewniono bezpłatne dowożenie do szkół, bez konieczności zwiększenia nakładów finansowych na ten cel.

³³ W 2016 roku zakupiono sprzęt nagłaśniający (13,5 tys. zł), wykonano ogrodzenie wokół Zespołu Szkół w Rosochacie Kościelnym (10,8 tys. zł) i dokumentację przebudowy boiska (0,3 tys. zł). W 2017 roku nie wydatkowano środków na inwestycje i zakupy inwestycyjne. Natomiast w 2018 roku całość środków wykorzystano na zakup dwóch tablic multimedialnych.

³⁴ W ramach otrzymanych dotacji na zadania subwencyjowane w 2016 roku przeznaczono 183 tys. zł, w 2017 roku – 322,8 tys. zł, a w 2018 roku – 233 tys. zł.

³⁵ Ustalone proporcjonalnie do wydatków zrealizowanych w 2018 roku.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

3. Współpraca z instytucjami przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty

W trakcie przygotowań do wprowadzenia zmian w systemie oświaty w Gminie, organ prowadzący szkoły nawiązał współpracę z Kuratorium Oświaty w Białymstoku i z NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Białymstoku (w zakresie wyrażenia opinii w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego³⁶). Prowadził też stałą współpracę z dyrektorami szkół gminnych, a za ich pośrednictwem z rodzicami uczniów.

Z informacji przekazanych przez dyrektorów szkół podstawowych wynika, że przed wdrożeniem reformy przeprowadzili oni we współpracy z Urzędem zebrania z rodzicami uczniów, na których poinformowano rodziców o założeniach planowanej reformy.

(dowód: akta kontroli str. 11-19, 189-195)

Pracownicy gminnych jednostek oświatowych i Urzędu wspólnie zapoznawali się z założeniami planowanej reformy i podnosili swoje kompetencje, uczestnicząc m.in. w spotkaniu zorganizowanym przez Kuratorium Oświaty w sprawie reformy oświatowej³⁷ oraz w dwóch szkoleniach („Organizacja szkół i przedszkoli po wejściu w życie prawa oświatowego i ustawy wprowadzającej” i „Arkusze organizacyjne szkół i przedszkoli na rok szkolny 2017/2018 – zmiana otoczenia prawnego”). W ramach sprawowanej obsługi finansowo-rachunkowej gminnych jednostek oświatowych, organ prowadzący na bieżąco analizował zgłaszane przez dyrektorów szkół potrzeby w zakresie finansowania kosztów wprowadzanych zmian, wspierał ich wnioski o przyznanie środków finansowych z budżetu państwa lub z budżetu środków europejskich³⁸.

Organ prowadzący uwzględniał też wnioski dyrektorów szkół o dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji przez nauczycieli na brakujących kierunkach kształcenia³⁹. W latach 2016–2018 dofinansowano koszty studiów podyplomowych czterech nauczycieli na kierunkach: chemia, wiedza o społeczeństwie, geografia i oligofrenopedagogika, przeznaczając na ten cel 5,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 274-277, 283-287, 307-308)

Współpraca z Ministrem Edukacji Narodowej polegała na pozyskiwaniu materiałów informacyjnych o założeniach planowanej reformy i jej harmonogramie. Każda z jednostek gminnych umieściła również na swojej stronie internetowej link do strony internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej, zawierającej informacje o planowanej reformie oświaty.

(dowód: akta kontroli str. 185, 278-279)

Według Burmistrza Czyżewa w trakcie spotkań z dyrektorami jednostek oświatowych szczegółowo omawiano sprawę:

- zasobów lokalowych poszczególnych szkół gminnych, które oceniono jako dobre i niewymagające dodatkowych nakładów (dodatkowe pomieszczenia miały być pozyskiwane z wygaszanych gimnazjów⁴⁰ lub przy wykorzystaniu istniejących pomieszczeń po dawnej szkole ośmioklasowej⁴¹),
- zmian w obwodach szkolnych, które w ocenie dyrektorów nie będą miały wpływu na miejsce kształcenia uczniów (nauka w tych samych obiektach, z tą samą kadrą pedagogiczną),
- bezpłatnego dowożenia uczniów do szkół, które nie wymaga korekty (wdrażana reforma nie wpłynie na wydłużenie bądź zwiększenie liczby kursów autobusów szkolnych),
- braku konieczności zwiększenia nakładów finansowych na placówkę szkolne.

³⁶ Sprawa opisana w pkt 1.1. wystąpienia.

³⁷ Spotkanie odbyło się 6 grudnia 2016 r. w Wysokiem Mazowieckiem (w Centrum Kształcenia Zawodowego).

³⁸ W efekcie szkoły z terenu Gminy pozyskały środki m.in. na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe, zakup lektur szkolnych, wyposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej, czy na realizację projektu pn. „Razem do sukcesów”. Sprawy opisane w pkt 2.4. wystąpienia.

³⁹ Uchwały Rady Miejskiej w Czyżewie Nr X/75/15 z 21 grudnia 2015 r., XVII/132/16 z 5 grudnia 2016 r. i XXVII/199/17 z 1 grudnia 2017 r. w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli w szkołach prowadzonych przez Gminę Czyżew na poszczególne lata budżetowe.

⁴⁰ Dotyczy zespołów szkół w Czyżewie i Rosochatem Kościelnym.

⁴¹ Dotyczy SP w Dąbrowie Wielkiej.

Burmistrz wyjaśniła również, że skala problemów związanych z wdrażaniem reformy oświaty w Gminie nie wymagała podejmowania współpracy z innymi instytucjami niż organy nadzoru pedagogicznego i szkoły. Opracowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej harmonogram działań w przypadku Gminy nie wymagał doprecyzowania, tworzenia dodatkowych wytycznych i standardów dla dyrektorów przekształcanych szkół. Wdrożona reorganizacja przywróciła sieć szkolną funkcjonującą w Gminie w 1999 roku. Brak problemów z zatrudnieniem nauczycieli oraz dobra polityka informacyjna, w ocenie Burmistrz Czyżewa, zniwelowała możliwość wystąpienia w Gminie niepokojów społecznych, których nie odnotowano. (dowód: akta kontroli 182, 185-186, 280-296)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia współpracę Gminy z Podlaskim Kuratorem Oświaty i dyrektorami prowadzonych szkół przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty. Podejmowane działania w tym zakresie były adekwatne do skali problemów związanych z wdrażaną reformą.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

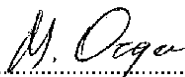
Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

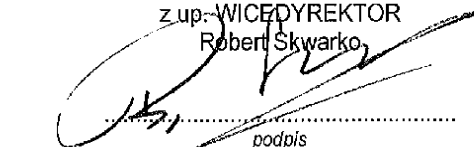
Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Białystok, 4 grudnia 2018 r.

Kontroler:
Marek Ozga
Główny specjalista k. p.


.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICE DYREKTOR
Robert Skwarko


.....
podpis